

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Антикорупційні компетентності соціального працівника»

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	«Соціальна та молодіжна робота»
Тривалість викладання	4 й семестр (7-8 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	1 година на тиждень
практичні:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6179>

Кафедра, що викладає:

Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:

Шумляєва Ірина Дамирівна
к.держ.упр., доцент, доцент кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Shumliaieva/Shumliaieva.php>

E-mail: Shumliaieva.I.D@nmu.one

1. Анотація до курсу

У контексті європейської інтеграції України актуалізуються питання забезпечення реалізації державної антикорупційної стратегії, що стосується органів державної влади та органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб всіх форм власності. У даному курсі розглядається низка теоретичних і практичних питань щодо формування антикорупційних компетентностей соціального працівника як сукупності навичок, знань і вмій у сфері запобігання та протидії корупції, якими володіє професійно підготовлений соціальний працівник, необхідні для недопущення й попередження корупційних діянь під час виконання фахових завдань.

Вивчення вибіркової дисципліни «Антикорупційні компетентності соціального працівника» дозволить сформувати у здобувачів освіти системне уявлення про основоположні засади антикорупційної діяльності, систему антикорупційних органів та законодавства, механізм антикорупційної діяльності та юридичної відповідальності за порушення антикорупційного законодавства, що спрямоване на застосовування набутих знань під час здійснення досліджень у межах освітньо-навчальної програми та практичної діяльності.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти комплексу компетентностей у сфері запобігання та протидії корупції під час виконання обов'язків соціального працівника, зокрема засвоєння знань щодо правових засад, принципів, методів антикорупційної діяльності та формування вмінь, необхідних для запобігання корупції під час здійснення професійної соціальної роботи.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** ключові положення, специфіку системи антикорупційного законодавства та інституційні особливості побудови антикорупційних органів; концептуальні засади та сучасні підходи до запобігання та протидії корупції, а також особливості відображення у структурі міжнародних та вітчизняних нормативних актів; базову термінологію, яка стосується антикорупційної діяльності; поняття та відмінності різних видів юридичної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень;

– **вміти:** аналізувати норми права, які стосуються запобігання та протидії корупції, зважаючи на їх особливості та компоненти; орієнтуватися в системі антикорупційного законодавства та структурі антикорупційних органів; підготувати, оформити та презентувати результати вирішення проблемних питань щодо антикорупційних компетентностей соціального працівника.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

– продемонструвати *розуміння* сутності корупції, еволюції її поширення; класифікації та особливостей системи антикорупційного законодавства; характеру та специфіки міжнародного регулювання питань протидії корупції; *знання* термінології, яка стосується антикорупційних компетентностей соціального працівника;

– продемонструвати *знання* характерних особливостей та ознак моделей корупції, які існують у світі; *розуміння* концептуальних засад і сучасних підходів до запобігання і протидії корупції, а також їх відображення у відповідних нормативних актах;

– продемонструвати *здатність* орієнтуватися в системі антикорупційних органів та антикорупційного законодавства, вміння розрізняти види корупційних

правопорушень та юридичної відповідальності за їх скоєння, *вміння* критично оцінювати та аналізувати норми антикорупційного спрямування у сфері соціальної роботи;

– продемонструвати вміння критичного *аналізу* змістовного наповнення та оцінювання антикорупційних навичок і вмінь соціального працівника;

– продемонструвати здатність на основі *аналізу* та *систематизації* міжнародних антикорупційних норм та антикорупційної стратегії України формулювати й *обґрунтовувати* інноваційні ідеї щодо зменшення рівня корупції;

– продемонструвати *навички* підготовки публічної презентації, яка стосується розроблених рекомендацій щодо запобігання та протидії корупції в Україні

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання		Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення	–
	Тема 1. Вступ до дисципліни «Антикорупційні компетентності соціального працівника»	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	–
	Практичне заняття за темою 1. Поняття та ознаки корупції	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-	0-3
2	Тема 1. Вступ до дисципліни «Антикорупційні компетентності соціального працівника»	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 1. Чинники поширення корупції та моделі її розвитку. Видова характеристика корупції.	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб- ресурси	0-2
3	Тема 2. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжнародному (глобальному)	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 2. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжнародному (глобальному)	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб- ресурси	0-4

4	Тема 2. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжнародному (глобальному) рівні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1
	Практичне заняття за темою 2. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжнародному (глобальному) рівні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
5	Тема 3. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1
	Практичне заняття за темою 2. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
6	Тема 3. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1
	Практичне заняття за темою 3. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
7	Тема 3. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1
	Практичне заняття за темою 3. Інституційні та правові засади антикорупційної діяльності на міжрегіональному та регіональному міжнародному рівні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
8	Тема 4. Антикорупційна політика в органах публічної влади зарубіжних країн	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2

	Практичне заняття за темою 4. Антикоруptionна політика в органах публічної влади	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
9	Тема 4. Антикоруptionна політика в органах публічної влади зарубіжних країн	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 4. Антикоруptionна політика в органах публічної влади зарубіжних країн	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
10	Тема 5. Засади формування антикорупційної політики в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Засади формування антикорупційної політики в Україні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
11	Тема 5. Засади формування антикорупційної політики в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Засади формування антикорупційної політики в Україні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
11	Тема 6. Антикоруptionне законодавство України	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Антикоруptionне законодавство України	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
12	Тема 6. Антикоруptionне законодавство України	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Антикоруptionне законодавство України	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
13	Тема 6. Антикоруptionне законодавство України	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Антикоруptionне законодавство України	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
14	Тема 7. Система антикорупційних органів в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2

	Практичне заняття за темою 7. Система антикорупційних органів в Україні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
15	Тема 7. Система антикорупційних органів в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 7. Система антикорупційних органів в Україні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
16	Тема 7. Система антикорупційних органів в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 7. Система антикорупційних органів в Україні	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
17	Тема 7. Система антикорупційних органів в Україні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 7. Система антикорупційних органів в Україні	Практичне заняття	Презентації здобувачів Силабус ККР для проведення заліку Анкети у MS Forms	0-20

Індивідуальне завдання полягає в обранні здобувачами вищої освіти однієї із запропонованих тем та її розкриття в письмовому вигляді, а також презентації результатів на практичному занятті. *Форма проведення*: написання, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint). *Зміст індивідуального завдання*: здобувач вищої освіти обирає самостійно тему із запропоновано переліку, розкриваючи її зміст, враховуючи сучасний рівень розвитку науки та використовуючи нові підходи й наукові знання. Дослідницький характер реферату полягає у вивченні достатньої кількості джерел, порівнянні теоретичних поглядів учених і практичного досвіду, формулювання висновків і рекомендацій.

Теми індивідуального завдання з дисципліни

«Антикорупційні компетентності соціального працівника»

1. Сутність корупції як соціального явища.
2. Соціальні фактори поширення корупції.
3. Ризики і наслідки поширення корупції в соціальній сфері для суспільства та держави.
4. Напрями формування антикорупційної культури соціального працівника.
5. Корупціогенні чинники у галузі надання соціальних послуг: сутність і прояви в Україні, заходи щодо їх усунення.

6. Забезпечення прозорості діяльності органів публічної влади як важливий антикорупційний напрям.
7. Запобігання корупції як пріоритет антикорупційної політики в Україні.
8. Протидія корупції як умова забезпечення соціального розвитку.
9. Вплив культури суспільства на рівень корупції.
10. Сучасні підходи до розуміння корупції.
11. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення в Україні.
12. Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення в Україні.
13. Система антикорупційного законодавства України.
14. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
15. Напрями сучасної антикорупційної політики в Україні.
16. Участь громадськості у протидії корупції: вітчизняний і зарубіжний досвід.
17. Антикорупційні обмеження та заборони для державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.
18. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів як засіб запобігання корупції.
19. Світовий досвід запобігання та протидії корупції.
20. Антикорупційні європейські стандарти та ініціативи.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.
 Активований корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).
 Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.
 Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.
 Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій (оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)» згідно «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, викладеними у табл. розділу 4). Загалом за участь у дискусіях отримується максимум 30 балів.

Практична частина оцінюється за результатами:

– виконання практичних завдань, результати яких демонструються під час практичних занять (види завдань та розподіл балів розміщено у таблиці розділу 4; несвоєчасне виконання практичних завдань приводить до зниження оцінки вдвічі); загалом за виконання практичних завдань отримується максимум 50 балів.

– виконання, публічна презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) результатів індивідуального завдання, зміст якого описано у розділі 4; у результаті загалом оцінюється максимум у 20 балів.

У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується максимум 70 балів.

Отримані бали за теоретичну та практичну частину додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
30	70	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку отримання здобувачем вищої освіти за поточною успішністю менше 60-ти балів та/або прагне підняти оцінку проводиться підсумкове оцінювання (залік) на тижні контрольних заходів. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконане індивідуальне завдання, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Підсумкове оцінювання (залік) проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з 60-ти тестових завдань із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (разом 60 балів) та 10 тестових завдань з практичної частини, кожне з яких оцінюється максимум у 4 бали (разом 40 балів), зокрема:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкриті;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали сумуються як підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується відповідними нормами «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» (https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту, утвердження культури академічної доброчесності та підвищення якості освіти під час вивчення курсу регламентується нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_III_2025.pdf).

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до чату у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що

дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бабакішієва Г.Н., Зеленьак О.П. Посібник для уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції / під заг. ред. Канєвського Г.О. Київ : Центр політичних студій та аналітики «Ейдос», 2018. 40 с. URL : <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Posibnyk-fin.pdf>.
2. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 188 с. URL : https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/488/3_Uchast_gromadskosti_vnutri.pdf.
3. Запобігання корупції : підруч. / за заг. ред. Б.М. Головкина. Харків : Право, 2019. 296 с. URL : https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4696&download_id=1549.
4. Запобігання та протидія корупції в соціальному забезпеченні : навч. посіб. / уклад. О. О. Матрос. Умань : Візаві, 2023. 179 с.
5. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія / Б. М. Головкин [та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Головкина. Харків : Право, 2020. 286 с.
6. Кубаєнко А., Крижановська О. Антикорупційне право та основи Е-декларування : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) [Електронне видання]. Одеса : Фенікс, 2023. 150 с. URL : <https://hdl.handle.net/11300/25591>.
7. Протидія і запобігання корупції в Україні. Актуальне законодавство та судова практика / укл. Д. Журавльов, С. Петков, О. Дрозд, В. Дрозд. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 486 с.
8. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції. Харків: ТОВ «Вид-во права людини», 2017. 176 с.
9. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 442 с.
10. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення : підруч. / за заг. ред. В. Я. Настюка. Харків : Право, 2019. 512 с. URL : https://document.kdu.edu.ua/info_zab/081_1802.pdf.

Додаткові

1. Антикорупційна доброчесність 2020: аналітичний огляд за результатами соціологічного дослідження. Київ : Національне агентство з питань запобігання корупції, 2021. 68 с.
2. Головкин Б. М. Про корупцію в приватному секторі. *Часопис Київського університету права*. 2020 № 4. С. 347–354.

3. Головкін Б. М., Новіков О. В. Щодо об'єктів запобігання корупції. *Актуальні проблеми протидії злочинності: матеріали наук. конф. за результатами роботи фахівців НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України за фундаментал. темами у 2019 р. (м. Харків, 23 груд. 2019 р.)* / редкол.: В. С. Батиргареєва, В. І. Борисов, Д. П. Євтеєва та ін. Харків: Право, 2019. С. 137–141.
4. Гура В. В. Поняття корупції як економіко-правового феномену. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. №4 (64). С. 76–84.
5. Каленіченко Л. І., Слинсько Д. В. Поняття, ознаки та види корупції. *Право і безпека*. 2022. № 1 (84). С. 40–46.
6. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / за ред. М.І. Хавронюка. Київ : Москаленко О. М., 2019. 464 с. URL : <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f069f502-797b-474e-9aec-5d129df442ea/content>.
7. Корупція під час війни: виклики та відповіді : тези доп. та наук. повідомл. круглого столу, 31 жовт. 2023 р. / редкол.: С. П. Погребняк, Ю. А. Пономаренко, А. О. Вилцан ; Харків : Право, 2023. 60 с.
8. Кримінально-правова протидія корупції у воєнній та повоєнній Україні : матеріали міжнар. наук. конф., м. харків, 24 листоп. 2023 р. / редкол.: Ю. А. Пономаренко та ін. Харків : Право, 2024. 234 с.
9. Левчук А. О. Поняття, сутність корупції та корупційних правопорушень. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 9. С. 171–177.
10. Лукашевич С. Ю. Принципи антикорупційної політики та антикорупційної діяльності. *Запобігання корупції у приватному секторі: матеріали наук.-практ. онлайн «круглого столу», присвяч. 25-річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95-річчю із дня народження акад. В. Сташиса (м. Харків, 1 лип. 2020 р.)*. Харків: Право, 2020. С. 92–96.
11. Лукашевич С. Ю. Програмування і планування заходів запобігання злочинності та корупції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 4. Т. 1. С. 133–136.
12. Мартинов Д. Ю., Обушна Н. І. Феномен корупції в системі публічного управління: теоретичні аспекти наукового дискурсу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1720>.
13. Настільна книга з розбудови доброчесної організації (версія 1.0). Київ : Нац. агенство з питань запобігання корупції, 2024. 45 с. URL : https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2024/nastilna_knyga_z_rozbudovy_dobrochesnosti.pdf.
14. Новіков О. В. Сучасний стан та тенденції розвитку корупції у приватному секторі. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 67. С. 65–71.
15. Новіков О. В. Про ризики застосування інформаційно-комунікаційних технологій у сфері протидії та запобігання корупції. *Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (27 травня 2020 р., м. Харків)*. Харків: ХНУВС, 2020. С. 114–116.

16. Передерій О. С., Григоренко Є. І. Антикоруційна безпека України як перспективний компонент державної правової політики: теоретико-правові аспекти. Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. 2023. № 79. Т. 1. URL : <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/288580>.

17. Пивоваров В. В., Сірець О. О. Жертва і віктимологічні чинники у механізмі корупційного діяння. *Право і суспільство*. 2020. № 1. Ч. 2. С. 121–128.

18. Пластун М. С. Глава держави і антикорупційна політика: проблеми формування та реалізації : монографія / за наук. ред. Ю. О. Волошина. Одеса : Фенікс, 2018. 224 с.

19. Правові основи запобігання та боротьби із корупцією : навч. посіб. для підготовки до атестації здобувачів вищої освіти / Б. М. Головкін, К. А. Автухов, М. Ю. Валуйська, С. Ю. Лукашевич та ін. ; за ред. Б. М. Головкіна і С. Ю. Лукашевича. Харків : Право, 2018. 288 с. URL : https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/386/3_Pravovi%20osnovi%20zapobigannja_vnutri.pdf.

20. Практичний посібник по роботі з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Київ: Нац. агенство з питань запобігання корупції, 2023. 146 с. URL : <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Posibnyk-po-roboti-z-vykrivachamy.pdf>.

21. Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 28 жовт. 2022 р.). Харків : ХНУВС, 2022. 232 с. URL : <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5bce4379-3731-4cac-89a3-a885625b0fd9/content>.

22. Славицька А. К. Принципи забезпечення реалізації антикорупційної політики: якісно-змістовна характеристика. *Київський часопис права*. 2023. №4. С. 89–93.

23. Шостко О. Ю. Глобалізація і транснаціональна корупція. *Кримінальне право в умовах глобалізації суспільних процесів: традиції та новачії*: матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу, м. Харків, 15 трав. 2020 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), Л. М. Демидова (заст. голов. ред.), А. П. Гетьман та ін. Харків: Право, 2020. С. 433–436.

24. Шульган І. І., Чернописька Х. І. Корупція як загроза суспільному розвитку: теоретичні підходи та практичні виклики. Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. 2025. Сер. «Право». Вип. 91. Ч. 3. С. 293–298. URL : <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/46-1.pdf>.

Нормативні документи

1. Конституція України : прийнята 28.06.1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кримінальний кодекс України: від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 712.1984 р. № 8073-Х. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
5. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
6. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: затверджено Законом України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n93#Text>
7. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 27.01.1999 (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 252-V від 18.10.2006 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101.#Text
8. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 04.11.1999 р. (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 2476-IV від 16.03.2005 р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_102.#Text
9. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 191): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 15.05.2003 (Протокол ратифіковано Законом № 253-V від 18.10.2006 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_172.#Text
10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Міжнародний документ, прийнятий на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 251-V від 18.10.2006 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.#Text.
11. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора: наказ Генерального прокурора України від 05.03.2020 № 125. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0125905-20#Text>.
12. Про Національне антикорупційне бюро України : закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014 № 47. Ст. 2051.
13. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.
14. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора: наказ Генерального прокурора України від 05.03.2020 № 125. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0125905-20#Text>.
15. Методичні рекомендації з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб: затверджено

рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції 14.07.2016 р. № 2. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/126629___529733.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>.
3. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL : <https://mvs.gov.ua/uk>
4. Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони. URL : <https://www.rnbo.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/>.
6. Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>.
7. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>.
8. Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів – URL : <https://arma.gov.ua/>.
9. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/specializovana-antikorupcijnna-prokuratura>.
10. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. URL: www.center.gov.ua.
11. Transparency International the global coalition against corruption. URL: <http://transparency.org/>
12. Група держав Ради Європи проти корупції (GRECO). URL: www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/default_en.asp.
13. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL : <http://www.supreme.court.gov.ua>
14. Всеукраїнська громадська організація «Комітет по боротьбі з корупцією в органах державної влади, правоохоронних органах, прокуратурі та судах». URL: <http://stop-corruption.com/ Stop-Corruption>.